

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด กรณีศึกษา

บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

Promotion participation of community in conservation food Jaewod Case study

Bannapanad Khao Kaeo Subdistrict Chiang Khan District Loei Province

ธิมาภรณ์ พรหมภักดี¹

E-mail: sb6440285103@lru.ac.th

โทรศัพท์: 0613237126

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด กรณีศึกษา บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด กลุ่มตัวอย่าง 2. กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1. ชาวบ้านบ้านนาป่าหนาด จำนวน 5 คน ที่ยังคงประกอบอาหารแจ่วอดไว้รับประทานในบ้าน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง มีเกณฑ์คัดเลือกกลุ่มชาวบ้านกลุ่มไทดำ รวม 25 คน เครื่องมือที่ใช้ ในเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเชิงปริมาณ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ สติติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบน 1) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด บ้านนาป่าหนาด พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับผลร้อยละ ค่าเฉลี่ยมาก เมื่อพิจารณาประชาชนในชุมชน มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและการทำงานร่วมกันได้เป็นกลุ่มทำให้ท่านรับรู้ถึงอารมณ์ของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มสิ่งที่เรามองเห็นกลุ่มงานของชาวบ้านในชุมชนมีการตั้งเป้าหมายไว้เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมอาหารไว้มีการแบ่งหน้าที่ของแต่ละคนในกลุ่มในการทำงานได้เพื่อที่จะให้การทำงานออกมาดีหรือประสบความสำเร็จมีกลุ่มทัศนคติและแรงจูงใจทำให้กลุ่มทำงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: การส่งเสริม การมีส่วนร่วม การอนุรักษ์ แจ่วอด

This research The objective is to study the promotion of community participation in preserving Jaewot food. A case study of Ban Na Pa Nad, Khao Kaeo Subdistrict, Chiang Khan District, Loei Province. To study the promotion of community participation in preserving Jaewot food. Sample group 2. Group is Group 1. Ban Na Pa Nad villagers, 5 people, who still prepare Jaewod food to eat in the house. By selecting a specific sample group There are criteria for selecting a group of Tai Dam villagers, a total of 25 people. tools used The data was collected using a quantitative questionnaire. by sampling method Statistics used in data analysis include mean, percentage, deviation 1) Promoting community participation in preserving Jaewod food. Ban NaPaNaad It was found that the overall average of the level of opinions regarding promoting community participation in preserving Jaewod food was According to the opinions of the sample group, the opinion level was at the percentage level, very average when considering the people in the community. Community participation is promoted and being able to work together as a group makes you feel the emotion of working together as a group. What we see is that the villagers' work groups in the community have set goals for the preservation of food culture. There is a division of duties for each person. People in the group can work in order to work well or be successful. They have group attitudes and motivation to make the working group successful according to the set goals.

Keywords: Promotion Participation conservation Jaewod

¹ นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ก ² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ความเป็นมาและความสำคัญ

“อาหาร” เป็นสิ่งที่มีความโดดเด่นทางวัฒนธรรม เนื่องจากอาหารเป็นความจำเป็นพื้นฐานที่ทุกคนเกิดมาต้องบริโภคผักและอาหารพื้นบ้าน พบว่าผักพื้นบ้านและอาหารพื้นบ้านที่คนไทยบริโภคกันมาช้านาน มีคุณค่าทางโภชนาการสูง การมีสมุนไพรต่างๆ ในอาหารอยู่มาก ทำให้ผู้บริโภคเป็นประจามีสุขภาพที่ดี สามารถป้องกันและรักษาความเจ็บป่วยได้นอกจากอาหารพื้นบ้านไทยจะมีรสชาติที่อร่อยกลมกล่อม หลากหลายรส ได้สมดุลทางโภชนาการอาหารพื้นบ้านยังเป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของคนไทย อย่างข้าวซึ่งเป็นอาหารหลัก อาจจะเป็นข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียวแล้วแต่ท้องถิ่น ข้าวซ้อมมือจะอุดมไปด้วยวิตามินที่สำคัญ การปรุงอาหารจะเป็นการต้ม แกง ยำ ตา มีการปรุงที่เรียบง่าย ใช้เวลาไม่มาก ใช้น้ำมันในการปรุงอาหารน้อย มีการใช้เนื้อสัตว์ไม่มาก แหล่งโปรตีนได้จากปลาไก่ไข่ หมูและสัตว์อื่นๆ บางชนิดในท้องถิ่น เครื่องปรุงล้วนเป็นสมุนไพรที่ได้จากธรรมชาติ อาหารท้องถิ่นของไทย มีมากมายหลายชนิดและรสชาติที่หลากหลาย ซึ่งแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันตามวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นนั้นๆ หรือได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมการกินของประเทศเพื่อนบ้าน (สถาบันการแพทย์แผนไทย, 2554)

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจของการปกครองท้องถิ่น โดยเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นหมายถึงการกระจายอำนาจทั้งการเมืองและการบริหารให้คนในชุมชนกำหนดทิศทางและดูแลแก้ปัญหาของชุมชนโดยคนในชุมชนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงแยกจากการปกครองท้องถิ่นไม่ได้ การมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่ใช่เพียงการกระจายอำนาจหน้าที่และบทบาทความรับผิดชอบ รวมทั้งความสามารถในการบริหารจัดการเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในการเมืองการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย เรื่องของการปกครองท้องถิ่นจึงมิใช่เรื่องของกาจัดบริการสาธารณะให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเท่านั้น หากแต่เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเองเสริมสร้างให้ประชาชนมีความเป็นเจ้าของชุมชนและมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชนร่วมกัน ซึ่งหมายถึง การส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่นอันเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยที่ยั่งยืน (อรทัย ก๊กผล, ฉัตรระวี กิติโยดม, 2555 : 11)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย
การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ขอบเขตด้านประชากร
2.1 การรับรู้
1) ชาวบ้านบ้านนาป่าหนาด จำนวน 5 คน
2) กลุ่มไทดำจำนวนทั้งหมด 25 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือในการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.2 แบบสอบถามโดยแบบสอบถามการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ 1) ประสานผู้นำกลุ่มเพื่อเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยสามารถทำได้ทั้งศาลากลางบ้าน ที่ทำการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ อนุรักษ์อาหารแจ่วอด บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ดังนี้ 2) แจกแบบสอบถามให้แก่สมาชิกและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2) วิเคราะห์สภาพการดำเนินที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด บ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย การหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในภาพรวม รายด้านและรายข้อ แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับการยอมรับแบ่งออกได้เป็น 5 ระดับ

ผลการวิจัย

ให้แสดงผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งอาจมีภาพประกอบ แผนภูมิ ตาราง หรือการสื่อในลักษณะอื่นๆ ที่ผู้อ่านดูแล้วเข้าใจ

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด

1) การส่งเสริมเป็นการที่ได้รับความสนับสนุนจากชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมในด้านวัฒนธรรมและส่งเสริมในเรื่องของวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับในเรื่องของอาหารของชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถเผยแพร่อาหารของชุมชนของตนเองออกไปในสื่อออนไลน์ สามารถเปิดเป็นวิสาหกิจได้ภายในชุมชน

2) การมีส่วนร่วมเป็นกลไกที่สำคัญต่อชุมชน กระบวนการให้คนในชุมชนหรือคนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้และความชำนาญที่เหมาะสม เพื่อเป็นการเสริมสร้างพลังให้แก่คนในชุมชนหรือกลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่ตั้งขึ้นในชุมชน

การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด บ้านนาป่าหนาด การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมอาหารของกลุ่มไทดำบ้านนาป่าหนาด (แจ่วอด) อยู่ในระดับ มาก S.D. 5.75 (\bar{x} = 5.82) เมื่อพิจารณาข้อมูลพบว่า มีข้อมูลอยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 10 ข้อ ตามลำดับ

อภิปรายผล

อภิปรายผลให้ผู้อ่านเห็นความสัมพันธ์และความเป็นไปได้ของผลการศึกษา สนับสนุนหรือคัดค้านทฤษฎี เปรียบเทียบหรือตีความเพื่อเน้นความสำคัญของงานให้เข้าใจง่ายที่สุด

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด เป็นการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด โดยทำเครื่องหมายลงในช่องตามระดับความคิดเห็น พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอดตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยความยาวไม่เกิน 150 คำ

ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24 และ เพศหญิงจำนวน 19 คิดเป็นร้อยละ 76 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 12 คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมา ในลำดับที่สอง 41-50 ปี จำนวน 13 คิดเป็นร้อยละ 52 อายุ 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 0 อายุ 15-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำอาชีพ รับจ้าง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาในลำดับที่สอง ค้าขาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และข้าราชการ จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 อื่นๆ จำนวน 0 คิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 12 คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมา ในลำดับที่สอง 41-50 ปี จำนวน 13 คิดเป็นร้อยละ 52 อายุ 21-40 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำอาชีพ รับจ้าง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาในลำดับที่สอง ค้าขาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์อาหารแจ่วอด บ้านนาป่าหนาด การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมอาหารของกลุ่มไทดำบ้านนาป่าหนาด (แจ่วอด) อยู่ในระดับ มาก S.D. 5.75 (\bar{X} = 5.82) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีข้ออยู่ในระดับ มากที่สุด จำนวน 10 ข้อตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น รับจ้าง ส่วนใหญ่เป็นคนมีความรู้ความเข้าใจจากเรื่องการสนับสนุนทางสังคมและเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและข้อเสนอครั้งนี้ไม่ค่อยมีมากกับกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในวัฒนธรรมอาหาร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1.การเพิ่มคุณค่าวัฒนธรรมอาหารให้กับชุมชน
- 2.การฟื้นฟูวัฒนธรรมอาหาร

เอกสารอ้างอิง

ผู้แต่ง. http://mslib.kku.ac.th/elib/multim/books/Tourism2556/CHANCHAI%20CHOMDEE/05_ch1.pdf

ผู้แต่ง. จรัส สุวรรณมาลา. (2546). การมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่น.

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทวิจารณ์. [บทวิจารณ์หรือบทปริทัศน์หนังสือ เรื่อง **ชื่อหนังสือที่นำมาวิจารณ์**] ชื่อวารสาร. เลขปีที่(เลขฉบับที่), เลขหน้าแรกปีที่พิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายปีที่พิมพ์.

ผู้แต่ง. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อหนังสือพิมพ์**, เลขหน้า.

ผู้แต่ง. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อคอลัมน์: ชื่อบทความ. **ชื่อหนังสือพิมพ์**, เลขหน้า.

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อเรื่อง**. วิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตร, สาขาวิชา คณะ, ชื่อมหาวิทยาลัย.

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ใน **ชื่อหนังสือรวมบทความ**, (หน้า เลขหน้าที่อ้างอิง). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ผู้แต่ง. (เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความหรือชื่อเรื่อง. **ชื่อจดหมายข่าว**. ปีที่...(เลขประจำฉบับ), เลขหน้าแรกปีที่พิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายปีที่พิมพ์.

ชื่อเรื่อง. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับ ระเบียบ เล่มที่ (ตอนที่). หน้า เลขหน้าแรกที่พิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่พิมพ์.
ผู้รับผิดชอบ. (หน้าที่) (ปีที่ผลิต). ชื่อเรื่อง [ประเภทสื่อ]. สถานที่ผลิต: แหล่งผลิต.
ผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). ชื่อบทความ. ชื่อสื่อออนไลน์ . <<http://www.....>> (สืบค้นเมื่อ วันที่ เดือน).
ผู้ให้สัมภาษณ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทสัมภาษณ์ [ชื่อสกุลผู้สัมภาษณ์, ผู้สัมภาษณ์]. ชื่อวารสาร, เลขปีที่(เลขประจำฉบับ), เลขหน้าแรกที่พิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่พิมพ์.
ผู้ให้สัมภาษณ์. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. [ชื่อสกุลผู้สัมภาษณ์, ผู้สัมภาษณ์].

***หมายเหตุ** จำนวนหน้าของบทความ 10 หน้า